

Vanskelighederne gaa videre til. Hvis Udgifterne ved Fremstillingen af dens Produkter bliver for høje, ved Industrien, hvorledes den skal faa Pengene ind igen.

Men der er andre, hvem hele dette Forhold stiller fuldkommen blot baade med Hensyn til Erhvervelse af Brændsel og med Hensyn til Betalingen derfor, og det er den almindelige Befolkning. Det ærede Medlem fra Herning udtalte, at Frihandel i den Forstand, han tager den, fremmer Produktionen. Frihandel paa dette Omraade vil der ikke blive ved denne Bekendtgørelses Bortfald; thi der vil ikke blive Brændsel nok i Danmark. Den Omstændighed, at vi har rigeligt af Tørvejord, vil ikke betyde, at vi faar saa mange Tørv, at vi ingen Brændselsvanskeligheder har, og derfor vil Frihandel paa dette Omraade aldeles ikke virke fremmende paa Produktionen, saaledes som det ærede Medlem mente; det var overfor denne Paastand, jeg før rystede paa Hovedet.

Nu vil jeg haabe, at dette høje Ting ved sin Afstemning vil vise, hvor Ansvar for de Bestemmelser, der i disse Dage tages her paa Rigsdagen, ligger. Jeg ved meget vel, at der vil være adskillige Venstremænd og adskillige Konservative her i dette Ting, som vilde ønske at kunne gaa bort fra den Stilling, deres Parti har taget i Landstinget, og enten ved at afholde sig fra at stemme eller ved at stemme for denne Bekendtgørelse skyde Ansvar for sig. Men det vil ikke nytte dem noget, thi de to Partier har taget Ansvar for Opløsningen af alle Forhold paa Brændselsomraadet ved den Partibeslutning, der er taget, og som deres Partiføller i Landstinget i Gaar gennemførte. Jeg beder dette høje Ting lægge Ansvar for Afstemningen der, hvor det bør ligge, nemlig paa Venstre først og fremmest og i ganske særlig Grad paa det ærede Medlem fra Herning, som indenfor sit Parti har været den, der har fremtvunget den letsindige og skadelige Handling, som man i disse Dage har besluttet sig til.

Hauge: Den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti (Pitzner) gjorde nogle Bemærkninger om sin og sit Partis Stilling til denne Sag. Jeg tror, man stiller Tingene paa deres rette Plads ved at sige, at i sit Hjerte er det ærede Medlem, som talte for det konservative Folkeparti, enig med mig, men Omstændighederne har ført til, at han ikke har kunnet faa sine Anskuelser til at blive de raadende indenfor sit Parti. Det er besynderligt nok, eftersom

han havde Partiets Formand, den i høj Grad besindige Landstingsmand Piper, paa sin Side. Det ærede Medlem stod nemlig sammen med Partiets Formand enig med mig i, at vi skulde have Maksimalpris, Forholdet laa saaledes, at de ikke turde tilraade andet. Men de havde saa det Uheld, at det ærede Medlem fra Herning (Westergaard) havde kunnet jage en saadan Forskrækkelse i Venstre og ogsaa i Dele af det konservative Folkeparti, at der ingen Mulighed var for at faa Raaderum for fornuftige Betragtninger. Det er det virkelige Forhold; det ærede Medlem vil sikkert ikke modsige, hvad jeg her har sagt. Jeg vil i og for sig ikke bebrejde det ærede Medlem noget, jeg kan saa godt forstaa den overordentlig vanskelige Stilling, han har, men jeg vil sige, at det er overordentlig beklageligt, at vi her i Rigsdagen er kommet dertil, at vi lader politiske Motiver være de afgørende ved Bedømmelsen af Forhold som dem, vi staar overfor her. Det vil være umuligt at opretholde noget som helst Forsvar for de Beslutninger, Rigsdagen har taget Gang efter Gang fra Begyndelsen af Aaret 1917 til Dato om Brændselsforsyningen her i Landet, naar man nu umiddelbart efter fortsætter i Retning af den Politik, som det ærede Medlem fra Herning har gjort sig til Talsmand for. Thi Brændselstilførslerne har aldrig været saa vanskelige som i Øjeblikket, Landet har aldrig været saa udsat for at komme til at staa uden Brændsel; Forholdene er saadanne, at det maaske endogsaa bliver paa-krævet ved Indgreb fra Statsmagts Side at standse vigtige Industrier. Det er allerede overvejnet, hvilke man først skal foreslaa standset.

Enhver maa dog kunne forstaa, at naar vi ikke har Brændsel til mere end nogle faa Uger, og vi ingen Udsigt har til at faa Fornyelse udefra, er vi i den vanskeligst mulige Situation. Hertil kommer, at under disse vanskelige Forhold kan Fabrikkerne af det indenlandske Brændsel skruer Prisen op, til hvilken som helst Højde de finder for godt. Hvem kan bagefter bebrejde dem, at de tager de højest mulige Priser, efter at vi har tilkendegivet, at det er Rigsdagens Ønske, at ingen andre skal blande sig i dette Forhold end Køber og Sælger? Da Sælgeren i dette Tilfælde absolut er den stærkeste og han ved det, saa vil det, som jeg har sagt, føre til urimelig høje Priser paa det hjemlige Brændsel og til ganske overordentlig store Vanskeligheder for Køberne og ikke mindst for dem, der skal købe til Husholdningsbrug. Det ærede Medlem, der talte for det konservative Folkeparti (Pitzner), sagde, at man